

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/10/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119205498
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4119205498.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobcu: J. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom P., T. ulica XXX/XX, zast. Mgr. Michalom Ferčákom, advokátom, so sídlom Topoľčany, Bernolákova 1652/29, proti žalovaným: 1/ Blackside, a.s., so sídlom Bratislava, Mlynské nivy 48, IČO: 48191515, zast. AK Herceg, s.r.o., so sídlom Bratislava, Košická 56, IČO: 35890240, 2/ R. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. XX, zast. JUDr. Jurajom Bilickým, advokátom, so sídlom Nitra, Farská 8, 3/ Ing. R. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. XX, o neplatnosť dobrovoľnej dražby, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 14. 07. 2020 č. k. 18C/39/2019-205 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že priznal žalovanému v I. rade a žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom. Žalovanej v 3. rade nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľností v kat. úz. L., zapísaných na LV č. XX ako parc. registra „C“, č. XXX/X - orná pôda o výmere 3515 m², parc. č. XXX/X - orná pôda o výmere 200 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoría o výmere 73 m² a rodinný dom so súp. č. XX postavený na parc. č. XXX/X, ktorých bol výlučným vlastníkom dôvodiac, že opakovaná dobrovoľná dražba bola vykonaná nezákonne, keď žalovaný v 1. rade ako navrhovateľ dražby nebol záložný veriteľ, pretože svoje právne nástupníctvo odvodzoval zo Zmluvy o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/A. zo dňa XX. XX. XXXX, ktorá bola absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor s § 92 ods. 8 zákona o bankách a § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka a neprípustnosť, aby bol žalovaný v I. rade dražobníkom a súčasne navrhovateľom dobrovoľnej dražby, čo označil za jasný konflikt záujmov.

3. Právne svoje rozhodnutie oprel o ust. § 2 písm. a), § 7 ods. 1, § 16 ods. 3, § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách v platnom znení, § 1 ods. 2 písm. b), c) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZoSÚ), § 52 ods. 1, § 526 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „ZoB“). Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobca bol výlučným vlastníkom dražených nehnuteľností, ktoré na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátnej zmluvy zo dňa 04. 10. 2010 boli zaťažené záložným právom v prospech záložného veriteľa Slovenskej sporiteľne, a.s. Bratislava, na zabezpečenie pohľadávky zo Zmluvy o splátkovom úvere uzavretej dňa 04. 10. 2010 medzi žalobcom a R. L. ako dlžníkmi a Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako veriteľom, predmetom ktorej

bolo poskytnutie úveru v sume 67 200 eur s príslušenstvom. Z dôvodu omeškania so splácaním úveru Slovenská sporiteľňa, a.s. listom zo dňa 22. 04. 2014 vyhlásila ku dňu 17. 04. 2014 jeho mimoriadnu splatnosť a svoju pohľadávku postúpila Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 22. 04. 2016 na žalovaného v I. rade. Žalovaný v I. rade bol navrhovateľom dražby a zároveň dražobníkom, ktorý dňa 21. 02. 2019 o 10:00 hod. v reštaurácii Penzión ARTIN, Svätourbanská 107/37, Nitra, vykonal opakovanú dobrovoľnú dražbu nehnuteľností, ktorej priebeh bol osvedčený notárskou zápisnicou N 128/2019, Nz 5426/2019 a jej prílohou boli námietky žalobcu oznámené žalovaným dňa 21. 02. 2019. Vydražiteľom nehnuteľností bol žalovaný v 2. rade, ktorý ich nadobudol do BSM so žalovanou v 3. rade a cena dosiahnutá na dražbe bola vydražiteľom v zákonnej lehote a v plnej výške uhradená na účet dražobníka. Následne posudzoval, či žalobcom tvrdené dôvody zakladajú neplatnosť dražby. K dôvodu, že žalovaný v I. rade vystupoval ako dražobník, ako aj navrhovateľ dražby, argumentoval, že zákon nevylučuje, aby vystupoval dražobník, ako aj navrhovateľ dražby, a aj keby bol iný dražobník a iný navrhovateľ dražby, nebolo zrejmé akým spôsobom by boli porušené, resp. ohrozené práva žalobcu výkonom záložného práva. V súvislosti s tvrdením žalobcu, že žalovaný v 1. rade nebol oprávneným subjektom na navrhnutie vykonania dobrovoľnej dražby, nakoľko zmluva o postúpení pohľadávok bola neplatným právnym úkonom, poukázal na vykonané dokazovanie v spore 16Csp/124/2017, ktorý bol právoplatne skončený. Tiež na odôvodnenie rozhodnutia, v ktorom sa súd zaoberal tým, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky a z odôvodnenia ktorého vyplýva, že žalobca v spore 18C/39/2019, teraz označený ako žalovaný v 1. rade preukázal splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 ZoB, keď banka (Slovenská sporiteľňa, a.s.) písomne vyzvala dlžníkov listom zo dňa 11. 11. 2013 na úhradu dlžnej sumy splátok úveru vo výške 5 006,95 eura do 15 dní od doručenia výzvy s tým, že boli v omeškaní už 417 dní, pričom boli upovedomení o možnosti vyhlásenia splatnosti úveru, ak by nedošlo k úhrade omeškaných splátok a o možnosti realizácii dražby majetku zabezpečujúceho pohľadávku. Výzvu doručila R. L. dňa XX. XX. XXXX, J. L. dňa XX. XX. XXXX a J. Y., od ktorého sa zásielka vrátila dňa 25. 04. 2014 s tým, že adresát bol neznámy. Súčasne bolo preukázané doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru R. L. a J. L. dňa 25. 04. 2014 a zásielka od J. Y. sa vrátila späť s tým, že adresát bol neznámy dňa 25. 04. 2014. Taktiež oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 28. 04. 2016 bolo doručené J. L. dňa 05. 05. 2014 a R. L. dňa 05. 05. 2016. Konštatoval, že predpokladom postúpenia pohľadávky banky na inú osobu bolo, aby bol klient s plnením pohľadávky v omeškaní nepretržite viac ako 90 dní napriek tomu, že ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Keďže zo strany právneho predchodcu žalovaného v 1. rade bolo preukázané doručenie výzvy dlžníkom, ich omeškanie s plnením nepretržite viac ako 90 dní a doručenie vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru došiel k záveru, že v čase postúpenia boli splnené zákonné podmienky pre postúpenie pohľadávky, ktoré označil za platné s poukazom na ust. § 92 ods. 8 ZoB, preto žalovaný v 1. rade bol oprávneným subjektom na navrhnutie vykonania opakovanej dobrovoľnej dražby. Uzavrel, že žalobca nepreukázal porušenie ním tvrdených ustanovení zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a žalobu zamietol.

4. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania právne oprel o ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a v konaní úspešným žalovaným v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalovanej v 3. rade náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že jej v súvislosti s konaním žiadne nevznikli.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodu, že súd prvej inštancie došiel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, domáhajúc sa jeho zmeny a vyhovenia žalobe. Zvýraznil, že v podanej žalobe uplatnil dve podstatné námietky, a to, že žalovaný v I. rade vystupoval ako dražobník a súčasne navrhovateľ dražby, a že žalovaný v I. rade nebol oprávneným subjektom na navrhnutie vykonania dobrovoľnej dražby. Zotrval na pochybnosti o objektívnosti vykonania dobrovoľnej dražby spočívajúce v tom, že táto nemusela byť vykonávaná v záujme dosiahnutia čo najvyššieho možného výťažku speňažením predmetu dražby, nakoľko navrhovateľ dražby s vysokou pravdepodobnosťou nadobúdala zabezpečenú pohľadávku za nižšie náklady, ako bola jej nominálna hodnota. Predmet dražby bol aj reálne vydražený za výrazne nižšiu cenu 30 000 eur, ako bola cena určená znaleckým posudkom č. 60/2018 zo dňa 05. 10. 2018 vypracovaným znaleckou organizáciou SAZO, s.r.o. vo výške na 48 500 eur. Mal za to, že hoci zákon o dobrovoľných dražbách výslovne neustanovuje požiadavku nezávislého a nestranného výkonu dobrovoľnej dražby, táto požiadavka je nevyhnutným a logickým záverom ústavnokonformného výkladu zákona o dobrovoľných dražbách, čo podporil poukazom na právne závery vyslovené v rozhodnutiach Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/131/2011, 6Co/108/2011 a 3Co/166/2019. Dôvodil, že každé ustanovenie zákona o dobrovoľných

dražbách bolo s ohľadom na ingerenciu súkromného dražobného procesu do práv a oprávnených záujmov osôb povinných zo záložného práva nevyhnutné vykladať ústavne konformne, a teda z pohľadu účelu a zmyslu ochrany Ústavou SR garantovaných základných práv a slobôd. Dražobník ako súkromná osoba je povinný ustanovenia zákona o dobrovoľných dražbách a súvisiacich predpisov vykladať a aplikovať tak, aby nielenže neboli porušené, ale ani len ohrozené práva osôb pri výkone záložného práva. Tvrdil, že v prípade, ak dochádza k dražbe nehnuteľnosti vo vlastníctve inej osoby ako navrhovateľa dražby, nepochybne dochádza k stretu záujmov navrhovateľa dražby a záložcu. Tento stret je v prejednávanej veci zvýraznený skutočnosťou, že navrhovateľ dražby odvodzoval svoje práva zo zmluvy o postúpení pohľadávok, t. j. jeho náklady na nadobudnutie pohľadávky s vysokou pravdepodobnosťou nedosahovali jej nominálnu hodnotu, o čo výraznejší je jeho záujem na predaji nehnuteľností hoc aj pod trhovú cenu. V takomto prípade nemá byť dražobník v pozícii mandátára záložného veriteľa, ktorý má sledovať iba jeho záujem na rýchlom výkone záložného práva za každých okolností. Ak tak dražobník ako licencovaný profesionál postupuje, organizuje a vykonáva dražbu pri nerešpektovaní práv a záujmov povinného zo záložného práva, koná bez odbornej starostlivosti. Označil preto v dražobnej praxi za udržateľnú jedine takú interpretáciu a aplikáciu zákona o dobrovoľných dražbách, ktorá vychádza z dôsledného rešpektovania a ochrany ústavných práv a právom chránených záujmov osôb zúčastnených na dražobnom procese, najmä pri zachovaní ústavného princípu primeranosti. Konštatoval, že z povahy právneho inštitútu dobrovoľnej dražby vyplýva, že tento predstavuje zásadný zásah do vlastníckych práv, preto dražobník má nevyhnutne konať pri vykonávaní dobrovoľnej dražby tak, aby eliminoval akékoľvek pochybnosti o tom, či je dobrovoľná dražba vykonávaná nezávisle a nestranne, ktorá požiadavka splnená nebola, nakoľko žalovaný v 1. rade vystupoval v pozícii navrhovateľa dražby, záložného veriteľa a súčasne dražobníka, pričom dražil majetok vo vlastníctve inej osoby. Za jediný účinný prostriedok svojej obrany preto považoval žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby. Uviedol, že opakovane namietal proti vykonávaniu dobrovoľnej dražby, t. j. dobrovoľná dražba bola v konečnom dôsledku vykonaná proti jeho vôli, a to inou osobou, než s ktorou uzatváral záložnú zmluvu a výsledok dobrovoľnej dražby sa v jeho majetkovej sfére prejavil núteným zbavením jeho ústavou garantovaného vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. V súvislosti s výkladom zákona o dobrovoľných dražbách odkázal na uznesenie ÚS SR sp. zn. PL.ÚS 23/2014. Ďalej poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 7Cdo 26/2017, v ktorom poskytol výklad ust. § 92 ods. 8 ZoB a predpoklady pre postúpenie bankovej pohľadávky. Vytkol, že v prejednávanej veci bolo naplnenie podmienok platného postúpenia pohľadávky v zmysle § 92 ZoB skúmané len formalisticky žalovaný v 1. rade ich splnenie vierohodne nepreukázal, nepredložil listinný dôkaz, ktorý by preukazoval platné nadobudnutie predmetnej pohľadávky a nebola predložená výzva banky v zmysle § 92 ods. 8 ZoB, ktorá je prvým predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky, alebo jej časti na inú osobu. Mal za to, že výzva banky zo dňa 11. 11. 2013, ani oznámenie banky o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 22. 04. 2014, náležitosti takejto výzvy nespĺňali, keďže nie sú konkrétne, pokiaľ ide o otázku splatnosti, omeškania dlžných súm spojených so splácaním úveru, absentuje v nich uvedenie, v akej výške a ktoré splátky neboli uhradené, upovedomenie na prípadné postúpenie pohľadávky na tretiu osobu a nie je zrejmé, či boli podpísané oprávnenými osobami, keďže ich nepodpisovali členovia štatutárneho orgánu banky. Odkaz na konanie vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 16Csp/124/2017 podľa jeho názoru neobstojí, keď rozsudkom zo dňa 12. 06. 2019 bola žaloba voči nemu zamietnutá a hoci s odôvodnením rozhodnutia v časti aktívnej vecnej legitímácie, a tým aj platnosti postúpenia pohľadávky, nesúhlasil, v zmysle § 358 CSP nemohol odvolanie podať, nakoľko s výrokom o zamietnutí žaloby súhlasil. Ďalej uviedol, že už v tom konaní ako žalovaná strana namietal, že z predloženej fotokópie Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0376/2016/CE zo dňa 22. 04. 2016 nevyplývalo, že by jej predmetom bola pohľadávka zo Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 04. 10. 2010 a príloha č. 1 zviazaná so Zmluvou o postúpení pohľadávok neobsahovala žiadne údaje. Pokiaľ na konci zmluvy bola pripojená fotokópia ďalšej listiny, kde bola uvedená pohľadávka voči dlžníkovi J.I., táto listina však zjavne nebola súčasťou samotnej zmluvy, ktorej znenie bolo pevne zviazané notárom. Taktiež namietal správnosť žalobou uplatnených súm, úrok v sume 7 706,97 eura, nebolo zrejmé, akých splátok a akého obdobia sa mal týkať, o poplatkoch v sume 6,98 eura nemali žalovaní žiadnu vedomosť, úroky z omeškania v celkovej výške 20 472,58 eura, nebolo zrejmé, z akej sumy a za aké obdobie boli vypočítané a boli vysoko nadhodnotené a nesprávne. Sumarizoval, že z listinných dôkazov predložených žalovaným v 1. rade tak nemožno objektívne posúdiť, či klienti banky boli nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke a či predmetom postúpenia bola pohľadávka zodpovedajúca tomuto peňažnému záväzku. Akcentoval, že žalovaný v 1. rade nepreukázal postúpenie práve predmetnej pohľadávky zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, čím nepreukázal, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia a teda subjektom oprávneným navrhnúť vykonanie dobrovoľnej dražby. Zotrval na tom, že postúpením pohľadávky došlo k zhoršeniu

jeho postavenia ako spotrebiteľa. Dodal, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal ani s jeho námietkou, že povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov bolo žalovanému v 1. rade udelené až rozhodnutím NBS č. z.: 100-000-150-239 k č. sp. NBS1-000-021-924 právoplatným dňa 31. 01. 2019, pričom k postúpeniu pohľadávky malo dôjsť Zmluvou č. XXXX/XXXX/CE o postúpení pohľadávok zo dňa 22. 04. 2016.

6. Žalovaný v 2. rade vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Prioritne požiadal o preverenie včasnosti podaného odvolania, keďže rozsudok bol žalobcovi doručený dňa 18. 08. 2020 a vo výzve súdu je uvedené, že odvolanie je zo dňa 07. 09. 2020, čo by znamenalo, že bolo podané oneskorenie s následkom jeho odmietnutia. V prípade včasnosti odvolania sa stotožnil s napadnutým rozsudkom, pretože súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Mal za to, že súd prvej inštancie sa správne vysporiadal tak s právnou otázkou platnosti postúpenia zabezpečenej pohľadávky, ako aj otázkou zákonnosti a platnosti dobrovoľnej dražby, čo aj náležite zdôvodnil. Rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, na ktoré vo svojom odvolaní poukazoval žalobca, považoval za nepoužiteľné na prejednávany prípad a nemožno ich brať do úvahy ako ustálenú judikatúru, ktorou by bol súd akokoľvek viazaný, najmä ak zákonodarca situáciu totožnosti dražobníka a navrhovateľa dražby v zákone výslovne predpokladá. Vychádzajúc zo základnej zásady právneho štátu „čo nie je zákonom zakázané, je subjektom súkromnoprávných vzťahov dovolené“, označil argumentáciu žalobcu za nesprávnu a kolidujúcu so zásadou autonómie vôle dražobníka a navrhovateľa dražby. Zdôraznil, že proces výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby je v podmienkach SR upravený veľmi precízne a formálne a dáva dostatočné záruky dotknutým účastníkom právnych vzťahov na realizáciu ich práv, ako aj záruku transparentnosti celého procesu, či už rôznymi notifikačnými povinnosťami, alebo osvedčovaním priebehu dražby za účasti notára a požiadavkou sprísnenej formy nadobúdacieho titulu - notárskej zápisnice.

7. Žalobca vo svojej replike k vyjadreniu žalovaného v 2. rade uviedol, že odvolanie podal v zákonnej lehote, pričom nie je pravdou, že až dňa 07. 09. 2020, čím nie je daný dôvod na jeho odmietnutie, odkázal na obsah odvolania a doplnil, že inštitút dobrovoľnej dražby nemožno vykladať izolovane a ani zmluvnú voľnosť, resp. princíp autonómie konania subjektov práva vyplývajúci z čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nemožno chápať formalisticky a absolútne. Akcentoval, že priamo so žalovaným v 1. rade dobrovoľne do žiadneho zmluvného vzťahu nevstúpil, ani žalovanému v 1. rade nikdy neudelil súhlas na predaj predmetných nehnuteľností prostredníctvom dobrovoľnej dražby. Za prirodzené označil, že pozornosti zákonodarcu a pri tvorbe právneho predpisu môžu uniknúť rôzne situácie, ktoré prináša prax, ale v takýchto prípadoch nemožno postupovať formalisticky a zohľadňovať iba doslovné znenie zákona, ktorého aplikácia môže mať protiústavné dôsledky. Mal za to, že v prípade nedokonalosti, resp. medzery zákona je súd oprávnený a povinný k dotváraniu práva prostredníctvom inštitútu analógie a prejavom takéhoto prístupu je aj rozhodovacia činnosť ÚS SR. Prezentoval názor, že zákonná úprava procesu výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby zjavne nie je v podmienkach SR upravená dostatočne a negarantuje objektivitu, nezávislosť, ani nestrannosť výkonu záložného práva, na čom nič nemení ani určitá forma ingerencie notára do procesu dobrovoľnej dražby.

8. Žalovaný v 1. rade vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného v 2. rade žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť, stotožniac sa v plnom rozsahu s argumentáciou žalovaného v 2. rade, ako i s odôvodnením napadnutého rozsudku ako vecne a právne správnym, v ktorom sa prvoinstančný súd v konaní náležite vysporiadal s tvrdeniami strán sporu.

9. Žalobca vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného v 1. rade zotrval na obsahu svojho odvolania a vyjadrenia k vyjadreniu žalovaného v 2. rade.

10. Žalovaný v 2. rade v duplike zotrval na svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu. Nesúhlasil s právnymi názormi žalobcu vo vzťahu k nutnosti vyplňania medzier dotváraním práva súdmi a odklonu od právnej úpravy obsiahnutej v zákone, vzhľadom na prísne formálnu úpravu inštitútu dobrovoľnej dražby. V tejto súvislosti odkázal na záver Ústavného súdu Slovenskej republiky v jeho uznesení sp. zn. ÚS 23/2014, podľa ktorého právna úprava musí byť vykladaná tak, aby zabezpečila efektívne procesné záruky súdneho prieskumu predpokladov, procesov ako aj výsledku dobrovoľnej dražby, pričom je úlohou všeobecných súdov, aby pri výklade a aplikovaní právnych predpisov vrátane právnej úpravy záložného práva a dobrovoľných dražieb pristupovali k takému výkladu, ktorý by bol ústavne konformný a ústretový

k základným právam a slobodám. Zároveň je úlohou súdov, aby pristupovali k takému výkladu, ktorý bude ústavne konformný a zohľadní pnutie medzi záujmami účastníkov právneho vzťahu a potenciálnu kolíziu ich záujmov, čo musí všeobecný súd zohľadniť a vyvodiť z neho závery relevantné pre danú vec. Nestotožnil sa s námietkou žalobcu o nedostatočnej úprave procesu výkonu záložného práva v podmienkach SR a zastal názor, že právna úprava de lege lata obsahuje dostatočné mechanizmy na zamedzenie zneužitia výkonu dobrovoľných dražieb determinujúc striktné pravidlá výkonu záložného práva, ako aj zabezpečenia transparentnosti procesu dobrovoľných dražieb v právnej praxi.

11. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) po zistení, že odvolanie podala v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

12. Predmetom konania v súdnej veci je žaloba žalobcu, ktorou sa voči žalovaným v 1. - 3. rade domáha určenia neplatnosti opakovanej dobrovoľnej dražby konanej dňa 21. 01. 2019 a spísanej notárkou JUDr. Erikou Szóradovou do notárskej zápisnice pod sp. zn. N 128/2019, Nz 5426/2019, NCRIs 5544/2019 pre jej nezákonnosť.

13. NS SR vo svojom rozhodnutí z 28. 08. 2020 sp. zn. 6Cdo/66/2019 (R 9/2021) už konštatoval, že osobitný typ žaloby, ktorou sa môže osoba dotknutá na svojich právach domáhať na súde určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby upravuje § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z. z. Ide o inštitút právnej ochrany proti dobrovoľnej dražbe, ktorý môžu uplatniť osoby ňou dotknuté ako jediný prostriedok nápravy a ochrany práva na zvrátenie výsledku dobrovoľnej dražby. Dražba je neplatná len za predpokladu, že na základe podanej žaloby o tom rozhodol rozsudkom súd a určil dražbu za neplatnú. Jedným z dôvodov, pre ktorý je možné uplatniť žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, je porušenie ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách. Zákon výslovne neustanovuje, ktoré jeho ustanovenia majú takú povahu, že ich porušenie má za následok neplatnosť dražby. Upravuje len prípady, v ktorých nie je možné vysloviť neplatnosť dražby (§ 21 ods. 6 zák. č. 527/2002 Z. z.). Keďže ide o jediný prostriedok procesnej ochrany dotknutej osoby a iné dôvody, ktoré by neumožňovali vysloviť neplatnosť dražby titulom porušenia zákona alebo titulom iných skutočností, zákon neuvádza, treba v tomto smere zvoliť skôr extenzívny výklad. K úspešnosti žaloby o určenie neplatnosti dražby ale nepostačuje len zistenie, že došlo k porušeniu ustanovení zákona. Predpokladom úspechu takejto žaloby je, že musí ísť o také jeho porušenie, ktorým je zároveň žalujúca osoba aj reálne dotknutá na svojich právach. Medzi porušením niektorého ustanovenia zákona a vznikom ujmy na právach žalujúcej osoby musí existovať príčinná súvislosť. To znamená, že pre úspešnosť žaloby o určenie neplatnosti dražby v zmysle citovaného zákonného ustanovenia musia byť kumulatívne splnené dva predpoklady, a to, že boli porušené ustanovenia tohto zákona, a že žalujúca osoba bola práve porušením týchto ustanovení fakticky dotknutá na svojich právach. Povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno v spore o neplatnosť dražby zaťažuje žalobcu.

14. V prejednávanej veci z hľadiska skutkového stavu niet sporu o tom, že dňa 21. 02. 2019 sa uskutočnila v Nitre, Penzión ARTIN opakovaná dobrovoľná dražba nehnuteľností v kat. úz. L., zapísaných na LV č. XX ako parc. reg. C č. XXX/X - orná pôda o výmere 3515 m², parc. č. XXX/X - orná pôda o výmere 200 m², parc. č. XXX/X - zastavené plochy a nádvoria o výmere 73 m² a rodinného domu s. č. XX na tejto parcele, ktorých výlučným vlastníkom v celosti bol žalobca. Navrhovateľom dražby a dražobníkom bol žalovaný v 1. rade, vydražiteľom žalovaný v 2. rade, ktorý cenu dosiahnutú na dražbe vo výške 30.000,- € riadne a včas uhradil, pričom vyhlásil, že predmet dražby nadobúda do bezpodielového spoluvlastníctva so žalovanou v 3. rade a priebeh dražby bol osvedčený notárkou do notárskej zápisnice sp. zn. N 128/2019, Nz 5426/2019, NCRIs 5544/2019 spísanej dňa 21. 02. 2019. Rovnako tak, že na nehnuteľnostiach tvoriacich predmet dražby bolo zriadené záložné právo v prospech právneho predchodcu žalovaného v 1. rade, a to Slovenskej sporiteľne a.s. Bratislava ako záložného veriteľa na zabezpečenie jeho pohľadávky zo Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 04. 10. 2010, ktorú uzatvoril so žalobcom a R. L., poskytol im úver vo výške 67.200,- € a ktorého pre neplnenie si povinností dlžníkmi mimoriadnu splatnosť vyhlásil ku dňu 17. 04. 2014. Následne Slovenská sporiteľňa a.s. pohľadávku zo zmluvy o úvere postúpila na žalovaného v 1. rade Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 22. 04. 2016.

15. Každé podanie, vrátane odvolania, posudzuje odvolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 CSP) a v súlade s čl. 11 CSP. Pri takomto posudzovaní odvolania je zrejma aj námietka odvolateľa, ktorou dôvodí, že už v žalobe, ako i v priebehu konania uvádzal pochybnosti a námietky ohľadne platnosti dražby, s ktorými sa súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nevysporiadal. Z obsahu odvolania tak vyplýva, že žalobca okrem odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, namieta i nedostatočné odôvodnenie preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie, čím namieta i porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Pri posudzovaní znemožnenia uskutočňovať strane jej patriace procesné práva, je nevyhnutné skúmať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

17. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Odvolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 236/06).

19. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu plynie, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. 12. 1994; Hiro Balani c. Španielsko z 09. 12. 1994; Georgiadis c. Grécko z 29. 05. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 02. 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“ (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

20. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach práve pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky zaujal stanovisko, že medzi práva civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne

relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Najvyšší súd vychádza tiež z predpokladu, že sudy musia nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Spravodlivosť musí byť vždy prítomná v procese, ktorým sudca interpretuje a aplikuje právo ako hodnotový činiteľ. Pre hľadanie práva je vždy nevyhnutné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré sú založené na skutkových zisteniach. Mnohé prípady a ich špecifické okolnosti môžu byť komplikované a netypické, čo však nezabavuje sudy ich povinnosť urobiť všetko pre spravodlivé riešenie sporu.

21. V danom prípade žalobca vyvodzoval neplatnosť dražby z dvoch dôvodov. Jedným z nich bola skutočnosť, že žalovaný v 1. rade bol dražobníkom a súčasne i navrhovateľom dražby, čo označil za neprípustné a spochybňujúce ústavnú požiadavku nezávislosti a nestrannosti kladenú na dražobníka. I napriek rozsiahlej argumentácii žalobcu v tomto smere, súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia len konštatoval, odvolávajúc sa na § 2 písm. a), § 7 ods. 1 a § 16 ods. 3 zák. č. 527/2002 Z. z., že zákon nevyklučuje, aby vystupoval dražobník ako aj navrhovateľ dražby, pričom nie je zrejmé, akým spôsobom by boli porušené, resp. ohrozené práva žalobcu výkonom záložného práva v prípade, že by bol iný dražobník a iný navrhovateľ dražby. S ohľadom na tvrdenie žalobcu, že nedostatky Zákona o dobrovoľných dražbách v otázke požiadavky nezávislého a nestranného výkonu dobrovoľnej dražby je možné riešiť jeho správnu ústavnoprávnou interpretáciou a aplikáciou, keďže úlohou všeobecných súdov je ústavno konformný výklad právnych predpisov, a v tejto súvislosti sa odvolal i na už vyslovené závery odvolacieho súdu v obdobnej veci, bolo tak povinnosťou súdu prvej inštancie dať naň špecifickú konkrétnu odpoveď. Prvoinštančný súd však tak neučinil a odpoveď, v ktorej by sa s tvrdením žalobcu vysporiadal jasným, právne konkrétnym a zrozumiteľným spôsobom z hľadiska jeho relevancie vo vzťahu k zák. č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, nedal. Je tak úplne nepostačujúca argumentácia, že zákon nevyklučuje, aby navrhovateľ dražby a dražobník bol ten istý subjekt.

22. Druhý dôvod neplatnosti dražby žalobca vzhliadol v tom, že žalovaný v 1. rade ako navrhovateľ dražby nebol záložným veriteľom, pretože Zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 22. 04. 2016 č. XXXX/XXXX/CE je absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách a § 52 ods. 2 v spojení s § 525 ods. 1 OZ. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie týkajúce sa tejto námietky založil na závere, že postúpenie pohľadávky bolo platné, keď boli splnené zákonné podmienky pre postúpenie pohľadávky, a to doručenie výzvy dlžníkom, omeškanie s plnením nepretržite viac ako 90 dní a doručenie vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru právnym predchodcom žalovaného v 1. rade; vychádzajúc z odôvodnenia rozhodnutia sp. zn. 16Csp/124/2017. Obdobne i v tejto časti odôvodnenie napadnutého rozsudku neposkytuje náležitú argumentáciu na špecifické námietky žalobcu. Najmä týkajúce sa absencie žalobcom uvádzaných náležitostí výzvy zo dňa 11. 11. 2013 a oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 22. 04. 2014, ich podpisu oprávnenými osobami, nepreukázania postúpenia pohľadávky zo zmluvy o úvere, doby omeškania so splnením peňažného záväzku dlhšou ak 90 dní a zhoršenia postavenia žalobcu ako spotrebiteľa, ku ktorým sa prvoinštančný súd nevyslovil vo vzťahu k otázke, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky z banky na žalovaného v 1. rade, ktorý ako žalovaný veriteľ následne mohol byť navrhovateľom dražby v intenciách § 7 ods. 1 zák. č. 527/2002 Z. z.

23. Na margo odvolací súd poznamenáva, že v odôvodnení svojho rozhodnutia sa súd prvej inštancie musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Jeho právne závery môžu byť preskúmateľné len vtedy, ak po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

24. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je nepreskúmateľné, a to do takej miery, že zakladá dôvodnosť podaného odvolania. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozhodnutia dostatočným spôsobom nezaoberal argumentáciou žalobcu, ktorá si vyžadovala špecifickú odpoveď, a ktorá

mohla mať eventuálne zásadný význam pre rozhodnutie vo veci. Nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia tak došlo v konaní k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

25. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). V ďalšom konaní súd prvej inštancie po prípadnom doplnení dokazovania v potrebnom rozsahu vo veci opätovne rozhodne. Svoje rozhodnutie zákonom zodpovedajúcim spôsobom odôvodní, vyporiadajúc sa v ňom i so všetkými námietkami žalobcu uplatnenými v jeho odvolaní. Zároveň rozhodne i o trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).